

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ ...../.....2021 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, чл. 78, ал. 1 и ал. 3, във връзка с чл. 76, ал. 2 и ал. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование и за осигуряване на обучението на учениците, които изучават румънски език като чужд език

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма по учебния предмет чужд език – румънски език, за постигане на ниво B2 (профилирана подготовка) за XI и XII клас съгласно приложението.

Заповедта да бъде публикувана на официалната електронна страница на Министерство на образованието и науката.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Мария Гайдарова – заместник-министър на образованието и науката.

X

Проф. Николай Денков
Министър на образованието и науката

Ниво на конфиденциалност: 0
[TLP-WHITE]

Приложение към Заповед № .....

Профилирана гимназия с интензивно изучаване на румънски език „Михай Еминеску“

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА В XI и XII КЛАС ЗА
ПОСТИГАНЕ НА НИВО B2**

МОДУЛ „УСТНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане, четене, говорене и писане, заложи в учебната програма на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Устно общуване“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво B2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в учебната програма са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Учебната програма следва спираловиден принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
	<p>Слушане Ученикът може:</p>	<p>I. Gramatică</p>
<p>1. Човекът и съвременният свят</p> <p>1. Държава и институции. Социални ангажименти на държавата. 2. Гражданско общество – правителствени и неправителствени организации. Доброволчество.</p> <p>2. Човекът и науката</p> <p>1. Овладяване на космоса - реалност и фантастика. 2. Обществени науки – перспективи и постижения.</p> <p>3. Медии и информация</p> <p>1. Езикът на медиите. 2. Силата на словото.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира основната информация от автентични сложни текстове от различни стилове и жанрове • да разбира детайлно автентична реч от различни тематични области на стандартен език при различно темпо на говорене; • да разбира сложни конструкции, често употребявани идиоматични и разговорни изрази, да извлича имплицитна информация, като се опира на общите си знания, култура и опит; • да следи аргументацията на позната тема, дори когато логическите връзки и структурата не са ясно изразени. <p>Говорене При диалогична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да участва в различни форми 	<p>Придобитите граматични знания се задълбочават и разширяват, като се акцентира върху трудностите на румънската граматична система и се обръща внимание на връзката между форма и съдържание, синтаксис и семантика на думата. Въвеждат се знания за организация на дискурса.</p> <p>II. Morfologie</p> <p>Substantiv</p> <p>Substantiv animat - inanimat Substantive proprii - substantive comune Substantive abstracte – substantive concrete Singularia tantum Pluralia tantum Substantivele după gen, număr și caz. Substantiv + adjectiv la cazurile genitiv și dativ Formarea cuvintelor – Nomina agentis, Sufixe diminutive. Formarea cuvintelor cu sufixe și prefixe.</p> <p>Pronume</p> <p>Pronume personale după caz, gen și număr. Pronume persoanele dativ + acuzativ. Pronume personal + verb (prezent, perfect compus, viitor literar, imperfect, gerunziu, condițional optativ, mai mult ca perfect, etc). Pronume personal de politețe: <i>dumneavoastră, dumneata, dumnealui, dânsul, dânsii, dumneaei, dânsa, dânsesele.</i> Pronume și adjectiv nehotărât – <i>cineva, ceva, altceva, atcineva, careva, câțiva, etc.</i> Pronume și adjectiv demonstrativ la cazurile genitiv și dativ – <i>acestui, acesteia, acestora</i></p>

<p>4. Личност и общество</p> <p>1. Идентичност и ценности.</p> <p>2. Историческа памет и приемственост.</p>	<p>на спонтанна и подготвена диалогична реч и да реагира адекватно на ситуация чрез подходящо подбрани и съответстващи на стила езикови средства;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да формулира аргументирано, ясно и точно изказванията си в съответствие със ситуацията; • да разбира и обменя информация и мнения по широк кръг от изучавани теми; • да говори непринудено и свободно, с нормално темпо, без видимо затруднение в подбора на думите, със стандартно произношение и интонация; • да участва като медиатор в двузичен разговор на ежедневни теми; • да владее компенсаторни комуникативни стратегии. <p>Говорене</p> <p>При монологична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя самостоятелно подготвени изложения по различни теми; • да съобразява устната си реч (логически и езиково) с целите, аудиторията и ситуацията; • да говори свободно и 	<p>Adjectiv</p> <p>Adjectiv calificativ. Flexiuni ale adjectivelor în română</p> <p>Adjectiv determinativ – Adjective pronominale, adjective participiale, adjective provenite din adverbe, adjective provenite din gerunzii.</p> <p>Pronume și adjectiv de întărire – <i>însumi, însuși, însuși, însine, înșivă, înșiși</i></p> <p>Verb</p> <p>Valorile temporale ale verbelor – (prezent, perfect compus, viitor, imperfect, mai mult ca perfect, perfectul simplu)</p> <p>Moduri verbale în română – Modul Conjunctiv, Modul condițional optativ</p> <p>Moduri neverbale în română – Modul Gerunziu (recapitulare și însușire), Infinitivul, Participiul.</p> <p>Verb. Diateza pasivă</p> <p>Adverb</p> <p>Adverbe primare</p> <p>Adverbe și locuțiuni adverbiale de afirmație și de negație – <i>da, desigur, firește, negreșit, cu siguranță; nicidecum, deloc, defel, ba...</i></p> <p>Adverbe și locuțiuni adverbiale de timp, loc, cantitate, mod, de îndoială și de posibilitate</p> <p>Adverbe de întărire – <i>chiar, tocmai, taman</i></p> <p>Adverbe și locuțiuni adverbiale de restricție și de exclusivitate – <i>măcar, cel puțin, barem; numai, doar</i></p> <p>Numeral</p> <p>Numeral de identificare (recapitulare)</p> <p>Numeral ordinal</p> <p>Funcții sintactice ale numeralelor</p> <p>III. Sintaxă</p> <p>Sintaxa grupului nominal în română – <i>determinantul, cuantificatorul, modificatorul, posesorul.</i></p> <p>Funcții sintactice grupului adjectival și grupul adverbial – Complementul comparativ (Recapitulare și însușire).</p> <p>Sintaxa grupului verbal – <i>Predicatul</i></p> <p>Complemente matriciale</p>
--	---	--

	<p>правилно, с нормално темпо, със стандартно произношение и интонация, като използва богат репертоар от езикови средства в зависимост от контекста и ситуацията.</p>	<p>Prepoziții și locuțiuni prepoziționale (recapitulare și însușire) Conjunctie – Conjunctii copulative (<i>și, nici, dar</i>), Conjunctii disjunctive (<i>sau, ori</i>) Interjecția</p> <p>IV. Lexic</p> <p>Лексикалният минимум включва основни лексикални единици, необходими за самостоятелно използване на езика по предвидените от програмата тематични области. Изучената лексика се активизира и систематизира и се разширяват знанията за нейната уместна употреба. Обогащават се лексикалните полета, свързани с тематичните области, изучавани на предишните етапи от обучението по румънски език. Обръща се внимание на съчетаемостта на думите – идиоми, стилистични фигури, фразеологични изрази. Лексикалните единици се организират в синонимни гнезда, като се отчита употребата им в различни езикови регистри (книжен, разговорен, жаргонен), характерни за социокултурните сфери на общуване, както и в различните функционални стилове (художествен, административноделови, научен, публицистичен, разговорен). Въвежда се неспециализирана основна терминология от предвидените по програмата тематични области. Включват се езикови средства за осъществяване на следните речеви актове на различни стилистични равнища (официално и разговорно): поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, пожелания за празници, поздравления, предложения, описание, съпоставителна характеристика, планиране на съвместна дейност, разказване, разказване, изразяване на аргументирано мнение, преценка и изводи и др.</p>
--	---	--

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

ХОРАРИУМ ЗА МОДУЛА	XI клас	XII клас
Годишен брой учебни часове	36 учебни часа (36 учебни седмици по 1 учебен час седмично)	31 учебни часа (31 учебни седмици по 1 учебен час седмично)

Препоръчително разпределение на учебните часове:

Препоръчително разпределение на учебните часове	XI клас	XII клас
За нови знания	до 12 часа	до 10 часа
За упражнения и практически дейности	до 14 часа	до 13 часа
За преговор	до 10 часа	до 8 часа

ОЦЕНЯВАНЕ

Текущи оценки за учебен срок в:	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Практически дейности и работа по проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Устно общуване“: Препоръчва се да се работи с автори и текстове от модулите „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“. Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Профилираното обучение по румънски език цели:

- да доразвие и обогати езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на учениците на румънски език;
- да изгради у ученика умения не само за свободно използване на румънския език за комуникативни цели, но и за обучение на румънски език;
- да продължи да изгражда положително отношение към изучаването на румънски език и култура;
- да продължи да спомага за осъзнаване необходимостта от владенето на румънския като фактор за интелектуалното израстване на индивида в гражданското общество.

Профилираното обучение по румънски език в XI и XII клас е ориентирано към цялостното систематизиране, надграждане и обобщаване на усвоените знания, умения и отношения и следва следните принципи и подходи:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- комуникативна компетентност с акцент върху практическата насоченост на румънски език;
- формиране на ценностната система на личността в интелектуален, нравствен, естетически, социален, междуличностен и поведенчески план и развиване на умения за общуване, творчески способности, независимо мислене, самостоятелно вземане на решения и поемане на отговорности.
- организацията на материала е от лесно към трудно, от изучено към ново;
- четирите модула в профилираната подготовка са взаимно свързани и интегрирани и трябва да се разглеждат като единно цяло;
- четирите езикови умения се развиват и усъвършенстват равнопоставено и интегрирано;
- родният език се използва при крайна необходимост;
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуацията и прилагане на интерактивни методи на обучение;

- ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с усвоените вече знания и с придобитите умения за учене;
- социокултурната информация за румънската култура е база за сравнение с българската култура и цели изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на съзнание за национална идентичност.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими познати и непознати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	социокултурни познания, свързани с национални традиции, обичаи и ценности; литературни произведения; умения за активно участие в ситуации на межкултурно общуване; развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .

УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език или свързани с културния контекст на румъноговорящите страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио-и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.</p>
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	<p>работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.</p>
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.</p>
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.</p>

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В2

МОДУЛ „ПИСМЕНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане, четене, говорене и писане, заложи в учебната програма на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Писмено общуване“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или след разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в учебната програма са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Учебната програма следва спираловиден принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
	ЧЕТЕНЕ Ученикът умее: • да разбира без речник основната идея на дълги текстове на познати теми от различни области, стилове и жанрове, като извлича значението на думите/фразите от	I. ГРАФИКА И ПРАВОПИС Придобитите граматични знания се задълбочават като се акцентира на прагматичните стойности на езиковите елементи в румънския език. Въвеждат се също знания за организация на ниво устно речево поведение. Обемът лексикални знания включва езикови средства за осъществяване на следните комуникативни умения:

<p>I. Човекът и съвременният свят</p> <p>1. Държава и институции. Социални ангажименти на държавата.</p> <p>2. Гражданско общество – правителствени и неправителствени организации. Доброволчество.</p> <p>II. Човек и наука</p> <p>1. Земя и космос. Овладеяване на космоса – реалност и фантастика.</p> <p>2. Обществени науки – перспективи и постижения.</p> <p>III. Медии и информация</p> <p>1. Езикът на медиите. 2. Силата на словото.</p> <p>III. Личност и</p>	<p>контекста;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира (при необходимост с помощта на речник) подробната информация в текстове от различни области, стилове и жанрове, като следи логиката на текста и текстовата свързаност; • да интерпретира текстове от различни области стилове и жанрове и да извлича от тях необходимата експлицитна и имплицитна информация; • да разбира сложни конструкции, често употребявани идиоматични и разговорни изрази, да разпознава по контекста разнообразни стилистични похвати; • да търси, намира и ползва творчески информация в интернет среда; • да осмисля информацията в текстовете, като се опира на общите си знания, култура и опит. <p>ПИСАНЕ Ученикът умее:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава собствен логически свързан и структуриран текст (писмо, есе, доклад, резюме, анализ и др.) по даден проблем, с ясно формулирана теза, съобразен с граматичните и правописни норми на езика, като използва специфични за стила и жанра изразни средства да аргументира позицията си с убедителни доказателства и с подходящ илюстративен материал (таблици, статистики, схеми, графики, цитати); 	<ul style="list-style-type: none"> - Извличане и систематизиране на информация от текст, предвиден за разглеждане в часовете за профилирана подготовка по румънски език. - Изразяване на мнение, позиция по определен въпрос от текст, предвиден за разглеждане в часовете за профилирана подготовка по румънски език. - Аргументиране на лична позиция по въпроси от текстове, предвидени за разглеждане в XI и XII кл. профилирана подготовка по румънски език. - Структуриране на кратко изложение по предварително зададена тема. - Установяване и поддържане на социални контакти - Презентиране на тема, предвидена за разглеждане в часовете за профилирана подготовка по румънски език. <p>Тематични полета:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Texte istorice și geografice.</i> - <i>Texte despre viață și natură</i> - <i>Texte literare</i> - <i>Texte din domeniul publicistic</i> - <i>Texte din domeniul juridic și politic</i> - <i>Texte despre tehnologie și viață</i> - <i>Texte despre artă și natură</i> <p>III. ЛЕКСИКА</p> <p>Обемът лексикални знания включва основни лексикални единици, необходими за самостоятелно ползване на езика по предвидените от програмата тематични области. Изучената лексика се систематизира и се разширяват знанията за нейната уместна употреба. Обогатяват се лексикалните полета, свързани с теми, изучавани на предишните етапи на обучението по румънски език. Обръща се внимание на съчетаемостта на думите - устойчиви словосъчетания, фразеологизми и идиоматични изрази. Лексикалните единици се организират в синонимни гнезда, като се отчита употребата им в различни езикови регистри (книжен, разговорен, жаргонен), характерни за социокултурните сфери на общуване, както и в различните функционални стилове (художествен, административно-делови, 5 научен, публицистичен, разговорен): Лексиката включва езикови средства за осъществяване на речеви актове на различни стилистични равнища (официално и разговорно), напр.: съгласие/несъгласие, пожелания, поздравления, предложения, описание, съпоставителна характеристика, планиране, изразяване на аргументирано мнение, преценка, отношение и изводи и др.</p>
--	---	--

<p>общество</p> <p>1. Идентичност и ценности. 2. Историческа памет и приемственост.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да ползва различни речници и справочна литература; • да прилага техническите изисквания за графично оформяне на текст; • да води записки по теми от изучаваните тематични области. 	
--	--	--

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

ХОРАРИУМ ЗА МОДУЛА	XI клас	XII клас
Годишен брой учебни часове	36 учебни часа (36 учебни седмици по 1 учебен час седмично)	31 учебни часа (31 учебни седмици по 1 учебен час седмично)

Препоръчително разпределение на учебните часове:

Препоръчително разпределение на учебните часове	XI клас	XII клас
За нови знания	до 12 часа	до 10 часа
За упражнения и практически дейности	до 14 часа	до 13 часа
За преговор	до 10 часа	до 8 часа

ОЦЕНЯВАНЕ

Текущи оценки за учебен срок в:	XI клас	XII клас
Писмени изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и работа по проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Писмено общуване“: Препоръчва се да се работи с автори и текстове от модулите „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“. Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Профилираното обучение по румънски език цели:

- да доразвие и обогати езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на учениците на румънски език;
- да изгради у ученика умения не само за свободно използване на румънския език за комуникативни цели, но и за обучение на румънски език;
- да продължи да изгражда положително отношение към изучаването на румънски език и култура;
- да продължи да спомага за осъзнаване необходимостта от владеенето на румънския като фактор за интелектуалното израстване на индивида в гражданското общество.

Профилираното обучение по румънски език в XI и XII клас е ориентирано към цялостното систематизиране, надграждане и обобщаване на усвоените знания, умения и отношения и следва следните принципи и подходи:

- личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- комуникативна компетентност с акцент върху практическата насоченост на румънски език;
- формиране на ценностната система на личността в интелектуален, нравствен, естетически, социален, междуличностен и поведенчески план и развиване на умения за общуване, творчески способности, независимо мислене, самостоятелно вземане на решения и поемане на отговорности.
- организацията на материала е от лесно към трудно, от изучено към ново;
- четирите модула в профилираната подготовка са взаимно свързани и интегрирани и трябва да се разглеждат като единно цяло;
- четирите езикови умения се развиват и усъвършенстват равнопоставено и интегрирано;
- родният език се използва при крайна необходимост;
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуацията и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с усвоените вече знания и с придобитите умения за учене;
- социокултурната информация за румънската култура е база за сравнение с българската култура и цели изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на съзнание за национална идентичност.
-

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими познати и непознати ситуации; използване на помощни материали и техника.

КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	социокултурни познания, свързани с национални традиции, обичаи и ценности; литературни произведения; умения за активно участие в ситуации на межкултурно общуване; развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на необходимост от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език или свързани с културния контекст на румъноговорящите страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио-и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети .

ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В2

МОДУЛ „ЕЗИК ЧРЕЗ ЛИТЕРАТУРАТА“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане, четене, говорене и писане, заложи в учебната програма на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Езикът чрез литературата“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или след разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в учебната програма са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Учебната програма следва спираловиден принцип на повторимост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Учебно съдържание

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
<p>1. Човекът и природата. Природа и пасторален живот</p> <p>- <i>Natură și viața naturală (Poezia pastorală)</i></p>	<p>Слушане Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира автентични художествени текстове от основните стилове и жанрове и изказвания за тях, представени от различни източници (жива реч, аудио- и видеоматериали); • да разбира основната информация в текста; • да открива основната тема, идеи и проблеми в текста; • да разбира подробната и имплицитната информация в текста; • да разбира информацията в текстовете, като се опира на своите знания и умения в други области (наука, култура и др.); • да откроява позицията и намерението на говорещия. 	<p>1. Природата в творчеството на румънските поети от 19. век.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V. Alecsandri – „<i>Miorița</i>“ (откъс от поемата) – Spațiul mioritic între elogiu și blestem, „<i>Dorul româncei</i>”, „<i>Doina</i>”. „<i>Stelele</i>”, <i>Legenda lacrimioarei</i> (<u>după alegere</u>) 2. Mihai Eminescu – „<i>Lacul</i>”, „<i>Floare albastră</i>”, „<i>Și dacă</i>” (<u>alte poezii după alegere</u>) 3. Anton Pann – „<i>Năzdrăvăniile lui Nastratin Hoge</i>a“ (<u>fiecare elev citește un fragment din acest text după alegerea lui</u>)

<p>2. Poporanismul – Sămăntorismul din literatura română</p>	<p>Четене Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира автентични художествени текстове от различни стилове и жанрове и отзиви (рецензии) за тях; • да разбира основната информация в текста; • да определя основната тема, идеи и проблеми в текста; • да разбира подробната и имплицитната информация в текста; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ion Luca Caragiale – „<i>Scrisoarea pierdută</i>”, „<i>Momente și schițe</i> (fiecare elev alege o schiță și o prezintă în fața clasei) (după alegere) 2. Ion Creangă – „<i>Amintiri din copilărie</i>” (fiecare elev alege o poveste și o prezintă în fața clasei) 3. Ioan Slavici – „<i>Zâna Zorilor</i>” (fragment) 4. Mihai Sadoveanu – „<i>Baltagul</i>” (comentariul unui fragment din text)
<p>3. Междоличностните отношения: любовта, приятелството, отношенията между поколенията</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Romantismul și realismul în literatura română</i> - <i>Simbolismul și modernismul ca curente literare în literatura română</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира информацията, свързана със знанията и уменията му в други области (наука, култура и др.); • да разбира позицията и намерението на автора в художествен текст и/или откъс от текст; • да схваща логическата и езиковата свързаност на текста; • да разбира сложни конструкции, идиоматични изрази и основни художествени похвати; • да съзнава многозначността на художествения текст и образните (фигуративните) употреби на езика в него; • да извлича значението на фраза или израз въз основа на контекста. <p>Писане Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава текст с ясно формулирана теза по проблем от художествен текст (коментар, анотация, резюме, есе и др.); • да изгражда логически свързан и структуриран текст, съответстващ на формулираната тема, адресата, стила и жанра и съобразен с граматичните и правописните норми на езика; • да дефинира, коментира, описва, обяснява, оценява проблем от художествен текст; • да аргументира позицията си с убедителни доказателства и да използва подходящи примери; да прилага стратегии и езикови средства за оформянето на текст (структуриране, кохезия и др.). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mihai Eminescu “<i>Luceafărul</i>”, “<i>Și dacă</i>” (alte poezii ale lui Eminescu) 2. Lucian Blaga “<i>Hronicul și cântecul vârstelor</i>” (trăдucerea unui fragment din textul lecției 33) 3. Tudor Arghezi – “<i>Flori de mucigai</i>”, “<i>De abia pleaseși</i>”, “<i>Melancolie</i>” și alte poezii alese. 4. Nichita Stănescu – “<i>Ploaie în luna lui Marte</i>”, “<i>Îmbrățișare</i>” 5. Liviu Rebreanu – „<i>Ion</i>” (fragment), „<i>Ciuleandra</i>“ (fragment) 6. Panait Istrati - „<i>Chira Chirilina</i>“ (fragment)
<p>4. Личността и обществото</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Romanul psihologic românesc;</i> - <i>Literatura interbelică</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • да дефинира, коментира, описва, обяснява, оценява проблем от художествен текст; • да аргументира позицията си с убедителни доказателства и да използва подходящи примери; да прилага стратегии и езикови средства за оформянето на текст (структуриране, кохезия и др.). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ana Blandiana – <i>esee, interviuri</i> 2. Nichita Stănescu – <i>poezii alese</i>

	<p>Четене Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира автентични художествени текстове от различни стилове и жанрове и отзиви (рецензии) за тях; • да разбира основната информация в текста; • да определя основната тема, идеи и проблеми в текста; • да разбира подробната и имплицитната информация в текста; • да разбира информацията, свързана със знанията и уменията му в други области (наука, култура и др.); • да разбира позицията и намерението на автора в художествен текст и/или откъс от текст; • да схваща логическата и езиковата свързаност на текста; 	
<p>5. Историческа памет и национална идентичност</p> <p><i>Istorie și literatură</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира сложни конструкции, идиоматични изрази и основни художествени похвати; • да съзнава многозначността на художествения текст и образните (фигуративните) употреби на езика в него; • да извлича значението на фраза или израз въз основа на контекста. <p>Писане Ученикът може:</p>	<p>Mihai Sadoveanu – „<i>Neamul Șoimareștilor</i>”, „<i>Hanul Ancuței</i>” - „Iapa lui Voda“</p>
<p>6. Literatura modernă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да създава текст с ясно формулирана теза по проблем от художествен текст (коментар, анотация, резюме, есе и др.); • да изгражда логически свързан и структуриран 	<p>Ioana Pârvulescu - „<i>Întoarcere în secolul 21</i> – fragment: “<i>Librării mici și mari</i>” “<i>Viitorul începe luni</i>” (la alegere)</p>

7. Фантазия и реалност <i>Filosofie și literatură (Romanul poetico-filosofic)</i>	текст, съответстващ на формулираната тема, адресата, стила и жанра и съобразен с граматичните и правописните норми на езика; <ul style="list-style-type: none"> • да дефинира, коментира, описва, обяснява, оценява проблем от художествен текст; • да аргументира позицията си с убедителни доказателства и да използва подходящи примери; да прилага стратегии и езикови средства за оформянето на текст (структуриране, кохезия и др.). 	Mircea Eliade – „ <i>Maitrei</i> “ (fragment) Marian Coman – “Omulețul din perete”
---	--	---

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

ХОРАРИУМ ЗА МОДУЛА	XI клас	XII клас
Годишен брой учебни часове	36 учебни часа <i>(36 учебни седмици по 1 учебен час седмично)</i>	31 учебни часа <i>(31 учебни седмици по 1 учебен час седмично)</i>

Допълнителни уточнения за конкретния модул:

Посочените автори и произведения са препоръчителни. В зависимост от интересите на учениците и по преценка на учителя те могат да бъдат допълнени или заменени с други. Препоръчително е разглеждането на теми – 1, 2, 3 в XI клас, а темите 4, 5, 6, 7 в XII клас.

Препоръчително разпределение на учебните часове:

	XI клас	XII клас
За нови знания	до 18 учебни часа	до 15 учебни часа
За упражнения, преговор и практически дейности	до 12 учебни часа	до 11 учебни часа
За проекти и собствени проучвания	до 6 учебни часа	до 5 учебни часа

ОЦЕНЯВАНЕ

Текущи оценки за учебен срок в:	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Писмени задачи в клас, работа по проекти и домашни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Езикът чрез литературата“: Обучението в модула „Езикът чрез литературата“ предполага запознаване с автентични художествени произведения (или откъси от тях), които задават рамка за тълкуване на обсъжданите проблеми и осигуряват основата за информирани дискусии по предложените теми. Препоръчва се да се следва разпределението на тематичните области по класове и да се работи с авторите и произведенията, посочени в колона Нови знания. Предложените по темите автори и произведения са в някои случаи повече от един/едно, за да се даде възможност за избор. Допустимо е използването на откъси от различни произведения по една и съща тема с цел да се направи съпоставка и да се открият смисловите, идейните и стилистичните различия между тях в контекста на тяхното създаване и с оглед на съвременното им възприемане.

Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок.

Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им. При четенето на отделните текстове учениците се насърчават да:

- събират самостоятелно информация за историческия и културния контекст, както и за автора на творбата. Тази дейност предполага самостоятелна работа и работа в екип с електронни бази данни и библиотечни фондове;
- откриват в изучавания текст особеностите на съответната епоха и на породилата ги социокултурна среда. Тази дейност ангажира връзки с модула „Култура и межкултурно общуване“ от профилираната подготовка по чужд език;
- дискутират смисъла и възприемането на произведенията на литературната класика през очите на съвременния млад читател;
- правят паралели между текстове от различни автори, школи, направления и епохи, на базата на тяхното третиране на тематичната област, към която тези текстове принадлежат;
- използват тематичните области като интерпретативна рамка за откриване на подтемите и идеите на разглеждания текст. Тази дейност ангажира интерпретативни умения, развивани в цялостния курс на обучение;
- дебатира върху разпознатите основни теми и изразяват и аргументират лично мнение върху тях в писмен и устен вид. Тази дейност предполага връзки с модулите „Писмено общуване“ и „Устно общуване“. Възможни конкретни форми – дискусия, работни групи, презентация, писмен проект, писмен коментар върху цитат, есе, интерпретативно съчинение, писмен отговор на литературен въпрос, както и симулационни игри, театрални постановки, използване на мултимедия;

- проследяват разгъването на сюжета и структурирането на текста. Тази дейност включва умения за резюмиране на съдържанието и сегментиране на неговото хронологично представяне. Ангажират се аналитични и структуриращи умения, развивани в целия курс на обучение;
- коментират героите на творбата и техните позиции, като изразяват собствено виждане върху тях. Тази дейност включва връзки с модулите „Писмено общуване“ и „Устно общуване“. Възможни конкретни форми – дискусия, работни групи, презентация, писмен проект, симулационни игри, театрални постановки, използване на мултимедия;
- анализират текстовете на формално ниво, като обръщат внимание на стиловите средства и езика като градивен материал и среда на литературното произведение;
- превеждат самостоятелно и обсъждат преводи на откъси от съвременни прозаични художествени текстове.

УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими познати и непознати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	социокултурни познания, свързани с национални традиции, обичаи и ценности; литературни произведения; умения за активно участие в ситуации на межкултурно общуване; развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .

УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на необходимост от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език или свързани с културния контекст на Румъния, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната</p>
	<p>културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.</p>
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	<p>работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.</p>
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.</p>
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.</p>

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В2

МОДУЛ “КУЛТУРА И МЕЖДУКУЛТУРНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане, четене, говорене и писане, заложи в учебната програма на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Култура и межкултурно общуване“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или след разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в учебната програма са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Учебната програма следва спираловиден принцип на повторимост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
1. Тема „История и съвременност“	Когнитивна (познавателна) компетентност Ученикът може:	
1.1. Пред картата на Румъния	<ul style="list-style-type: none"> да разбира в подробности текстове от различни източници, свързани със съвременността и модерните културни процеси, представени на стандартен език; 	<ul style="list-style-type: none"> административно деление на Румъния географско положение; население; природа и природни богатства.
1.2. Социална и политическа реалност	<ul style="list-style-type: none"> да сравнява културни събития, забележителности и тенденции от България и страната/страните, чийто език изучава; 	<ul style="list-style-type: none"> държавно и политическо устройство; икономическо положение.
1.3. Исторически събития	<ul style="list-style-type: none"> да познава популярните стереотипи за социокултурата на съответната страна/страни; да намира, обработва и обобщава информация по дадена тема, свързана с определени културни събития, забележителности и тенденции; 	<ul style="list-style-type: none"> Древна история на румънския народ; Румъния през Средновековието; Установяване на румънската държава; Румъния между двете световни войни; Румъния в новото време – комунистически период, демокрация и най-ново време.
1.4. Бележити личности	<ul style="list-style-type: none"> да осмисля различията в начина на възприемане на света и в езиковия изказ. 	Бележити личности на Румъния в областта на историята, науката, спорта, музиката и други изкуства.
2. Тема „Празници и традиции в Румъния“	Поведенческа компетентност	

<p>2.1.Празници и знаменателни дати</p>	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се ориентира и реагира адекватно в ежедневни ситуации в различна културна среда; • да изразява и аргументира в писмена и устна форма лична позиция в ситуации, свързани с културни събития, забележителности и тенденции; • да пренася опита си от родната култура и да го използва за придобиване на нов в културната среда на страните, чийто език изучава; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Празници в Румъния: история, обичаи, традиции, национални ястия: Рождество Христово; Великден; 2. Румънски празници и обичаи в контекста на балканската културна традиция. <p>Знаменателни дати: Ден на Румъния, Ден на румънската култура и език, Ден на Съединението на княжествата Влашко, Трансилвания и Молдова. Ден на Европа, Присъединение на Румъния към ЕС и НАТО, Ден на учителя.</p>
<p>2.2. Исторически и културни паметници на Румъния</p>		<p>Културно-исторически и туристически забележителности на Румъния: Исторически значими градове в Румъния (Alba Iulia); Културно значими градове в Румъния (Braşov, Iaşi, Timișoara, București, Sibiu), Икономически значими градове в Румъния (Arad, Oradea, București, Cluj Napoca), Туристически значими градове в Румъния (Sinaia, Braşov, București, Timișoara, Iaşi, Constanța, Mamaia, etc.)</p>
<p>3. Отношения на румънския език с останалите езици</p>		<ul style="list-style-type: none"> - лексикални заемки в румънския език (български) - българо-румънски езикови отношения - сходства в българската и румънската фразеология - пословици и поговорки

<p>4. Неологизми в румънския език</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да прилага нормите на речевия и поведенческият етикет и използва подходящи регистри на общуване; • да разбира невербалното съдържание на посланието (жестове, мимика, поведение); • да установява и поддържа контакти с хора, които принадлежат към друга културна и езикова общност; • да преодолява в межкултурното общуване популярните стереотипи за съответната/ съответните страна/страни; • да представя резултатите от самостоятелни проучвания за културни събития, забележителности и тенденции по зададена тема; • да прилага знанията си за различни сфери на културния и обществен живот, като се съобразява с конкретната ситуация.	<p>Употреба на неологизмите в румънския език.</p>
--	---	---

	<p>Ценностна компетентност Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да познава и се съобразява с ценностната система, заложена в културата на страната/страните, чийто език изучава; • да разпознава и осмисля артефакти и културни символи от културата на страната/страните, чийто език изучава; • да дава оценка и аргументира мнението си за информация от различни медийни източници, както и за произведения на изкуството от страната/страните, чийто език изучава; 	<p>Употреба на неологизмите в румънския език.</p>
<p>4.1. Творци и шедеври в изкуството</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да сравнява собствената си оценка с тази на други участници в общуването за факти, събития и процеси от родната култура, както и от тази на страната/страните, чийто език изучава; • да разбира етичната и моралната нагласа на другия в межкултурна среда; • да проявява толерантност и емоционална съпричастност към чуждоезиковата култура. <p>Стратегическа компетентност Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да използва набор от стратегии за успешно поддържане на контакти с хора от други култури; 	<p>Изкуство</p> <ul style="list-style-type: none"> • Театрален живот в Румъния (известни театри, популярни режисьори и актьори). • Кино (известни филми, изтъкнати кинорежисьори и актьори). • Музика (класическа и съвременна музика, известни изпълнители);

4.2. Народно творчество	<ul style="list-style-type: none"> да решава проблеми на комуникацията, които възникват поради липса на умения у събеседниците за установяване и поддържане на межкултурно общуване. 	Декоративно-приложно изкуство и художествени занаяти.
5. Тема „Масмедии“		
5.1. Средства за масово осведомяване		Основни румънски медии (вестници, списания). Телевизия - популярни телевизионни програми и предавания.
5.2. Интернет и социални мрежи		Справочна информация за Румъния (електронни библиотеки, виртуални музеи и изложби, учебни сайтове). Общуване в интернет. Румънски социални мрежи.

*Препоръчва се тематичните области 1, 2 и 3 да се разработват в XI клас, а 4 и 5 в XII клас.

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Препоръчително разпределение на часовете:

	XI клас	XII клас
За нови знания	до 18 учебни часа	до 15 учебни часа
За упражнения, проекти и собствени проучвания	до 11 учебни часа	до 10 учебни часа
За преговор	до 7 учебни часа	до 6 учебни часа

ОЦЕНЯВАНЕ

Текущи оценки за учебен срок в:	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Писмени задачи в клас, работа по проекти и домашни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Хорариум за модула

Годишен брой часове	XI клас	XII клас
36 учебни часа (36 учебни седмици по 1 учебен час седмично)	31 учебни часа (31 учебни седмици по 1 учебен час седмично)	36 учебни часа (36 учебни седмици по 1 учебен час седмично)

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Профилираното обучение по румънски език цели:

- да доразвие и обогати езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на учениците на румънски език;
- да изгради у ученика умения не само за свободно използване на румънския език за комуникативни цели, но и за обучение на румънски език;
- да продължи да изгражда положително отношение към изучаването на румънски език и култура;
- да продължи да спомага за осъзнаване необходимостта от владеенето на румънски език като фактор за интелектуалното израстване на индивида в гражданското общество.

Профилираното обучение по румънски език в XI и XII клас е ориентирано към цялостното систематизиране, надграждане и обобщаване на усвоените знания, умения и отношения и следва следните принципи и подходи:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- комуникативна компетентност с акцент върху практическата насоченост на румънски език;
- формиране на ценностната система на личността в интелектуален, нравствен, естетически, социален, междуличностен и поведенчески план и развиване на умения за общуване, творчески способности, независимо мислене, самостоятелно вземане на решения и поемане на отговорности;
- организацията на материала е от лесно към трудно, от изучено към ново;
- четирите модула в профилираната подготовка са взаимно свързани и интегрирани и трябва да се разглеждат като единно цяло;
- четирите езикови умения се развиват и усъвършенстват равнопоставено и интегрирано;
- родният език се използва при крайна необходимост;
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуацията и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с усвоените вече знания и с придобитите умения за учене;
- социокултурната информация за румънската култура е база за сравнение с българската култура и цели изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на съзнание за национална идентичност.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими познати и непознати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	социокултурни познания, свързани с национални традиции, обичаи и ценности; литературни произведения; умения за активно участие в ситуации на межкултурно общуване; развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .

МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на необходимост от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език или свързани с културния контекст на румъноговорящите страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио-и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети .

ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност,
	връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.